

Datum
2023-02-24
Adress

Yttrande

Diarienummer
KN-2022-5717

Till
Stadskontoret

Malmöinitiativ EF20220009 - Gör om Suellska villan till Litteraturhus Malmö EF20220009

Kulturnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Stadskontoret har till kulturnämnden översänt ett Malmöinitiativ med förslag om att inrätta Litteraturhus Malmö i Suellska villan vid Folkets Park. Kulturnämnden menar att de verksamheter som skulle kunna inrymmas i ett litteraturhus till stor del redan finns i Malmö, främst genom Biblioteken i Malmö och inom fria kulturlivet, och föreslår att initiativet avslås.

Yttrande

Förslagsställaren refererar kort till exempel på litteraturhus i andra städer. I initiativet specificeras inte närmare i vilka former och med vilken huvudman verksamheten skulle drivas.

Kulturförvaltningen har utrett frågan, och har inhämtat synpunkter från aktörer inom det litterära fältet i Malmö.

Lokalen

Den föreslagna lokalen, Suellska villan, är privatägd. Huset är kulturmärkt och skyddat för ombyggnad enligt plan- och bygglagen. Lokalerna hyrs för kommunal verksamhet, bland annat en förskola, med fleråriga kontrakt. Enligt bedömning av stadsantikvarien är lokalerna i huset inte fullt ut passande för en verksamhet som litteraturhus.

Bakgrund – begreppet Litteraturhus

Begreppet Litteraturhus uppstod under 1980-talet i Tyskland, bland annat i Berlin. Det är en plats för litterära aktiviteter och möten, såsom uppläsningar, författarsamtal, utställningar,

seminarier, skrivplatser med mera. Det kan även innehålla bokhandel, antikvariat, café och liknande.

Litteraturhus i Skandinavien finns bland annat i Oslo och Köpenhamn. I Sverige finns det mest uppmärksammade litteraturhuset i Göteborg, men även Jönköping har ett sådant.

Litteraturscenen i Malmö och Skåne

Kulturnämnden bedriver och stödjer litterär verksamhet på flera sätt, främst genom Biblioteken i Malmö men även genom kulturstöd till fristående kulturaktörer.

Stadsbiblioteket står bakom Författarscenen, som presenterar välkända svenska och internationella författare för en stor publik. För både barn, unga och vuxna ges många möjligheter till litterära möten på stadens bibliotek.

Författarcentrum Syd får verksamhetsstöd för sin främjande verksamhet och för publika program och Mediaverkstaden Skåne får stöd för att vara en produktionsplats för verksamhet inom bild, litteratur och förlag. Projektstöd ges till en rad aktörer som arrangerar uppläsningar, samtal och festivaler, exempelvis Anti, Malmö TXT, Page 28, Cowgirl Gallery, spansk bokfestival och Poesidagarna. Studieförbunden anordnar bokcirkel och andra folkbildande aktiviteter. Därutöver finns många andra föreningsdrivna och privata verksamheter, som också kan sägas ingå i infrastrukturen kring litteraturen i Malmö.

Litteraturscenen i Skåne har bland annat regionalt fokus i Lunds kommun, som nyligen skickat in en ansökan till UNESCO om att erhålla status som ”City of Literature”. I Lund finns även Hedlandet, en litterär residensverksamhet med stöd från Region Skåne. Litteralund är en etablerad bokfestival för barn och unga.

Kulturförvaltningen har kontaktat ett antal litterära aktörer i Malmö för att få synpunkter kring förslaget om litteraturhus. Flera av de större arrangörerna av litterära evenemang menar att en ny verksamhet riskerar att underminera och konkurrera ut de strukturer som redan finns.

Andra aktörer ger mer positiva synpunkter och menar att den litterära scenen i Malmö skulle utvecklas genom någon form av gemensam organisation eller hus med fast offentlig finansiering. Dels skulle verksamheten bli mer samlad, dels skulle isoleringen kunna brytas för dem som upplever att skrivandet stimuleras av att ha andra författarkollegor omkring sig.

Kulturförvaltningen har även kontaktat Region Skånes kulturförvaltning. Enligt ”Handlingsplan för litteratur och serier, 2019–2023” vill regionen bland annat utveckla litterära arrangemang och scener i hela Skåne. Ett regionalt stöd för ett fysiskt litteraturhus i Malmö kommer dock sannolikt inte att vara prioriterat i närtid. Däremot finns intresse för att utveckla de regionala nätverken, kanske i form av ett imaginärt litteraturhus i Skåne, med en mångfald aktiviteter på flera platser. Kulturförvaltningen planerar fortsatta kontakter med Region Skåne för att undersöka möjligheterna att utveckla strukturerna inom det litterära

fältet. Det kan i förlängningen leda till att fler aktörer uppmärksammas, och att nya aktörer kan ta plats på den litterära kartan i Malmö.

Synpunkter

Kulturnämndens samlade bedömning är att den verksamhet som ett litteraturhus skulle kunna inrymma till stor del redan finns i Malmö. Ett litteraturhus skulle kunna ge ett visst mervärde, men möjligen även ha en negativ inverkan på de strukturer som redan är etablerade för litterär verksamhet i Malmö. De ekonomiska och administrativa insatser som skulle behövas förväntas inte uppväga fördelarna med ett fysiskt litteraturhus i Malmö.

Kulturnämnden föreslår att Malmöinitiativet om att göra Suellska villan till ett litteraturhus avslås.

Ordförande

.....
Janne Grönholm
.....

Kulturdirektör

.....
Pernilla Conde Hellman
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]